

معاونت پژوهش، برنامه‌ریزی و سنجش مهارت
دفتر پژوهش، طرح و برنامه‌ریزی درسی

استاندارد آموزش شغل

پلاس باف

گروه شغلی

صنایع دستی (بافت)

کد ملی آموزش شغل

۷	۳	۱	۸	۲	۰	۷	۵	۰	۰	۶	۰	۰	۰	۱
Isco-۰۸				سطح مهارت	شناسه گروه			شناسه شغل			شناسه شایستگی		نسخه	

۱-۰۰۶-۷۵-۱۳۱۸

تاریخ تدوین استاندارد: ۱۳۹۳/۶/۱

نظارت بر تدوین محتوا و تصویب : دفتر طرح و برنامه های درسی

کد ملی شناسایی آموزش شغل: ۱-۶-۰۰۷۵-۷۳۱۸

اعضاء کمیسیون تخصصی برنامه ریزی درسی رشته صنایع دستی (بافت) :
-فاطمه عرفانی کارشناس صنایع دستی، سازمان میراث فرهنگی
-صدیقه رضاخواه
-ارژنگ بهادری

حوزه های حرفه ای و تخصصی همکار برای تدوین استاندارد آموزش شغل:
- اداره کل فنی و حرفه ای استان گلستان
-

فرآیند اصلاح و بازنگری :
-کمیته تخصصی صنایع دستی (بافت)
-دفتر طرح و برنامه های درسی

آدرس دفتر طرح و برنامه های درسی

تهران - خیابان آزادی ، خیابان خوش شمالی ، نبش خیابان نصرت ، ساختمان شماره ۲ ، سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور ، پلاک

۹۷

تلفن ۹ - ۶۶۵۶۹۹۰۰

دورنگار ۶۶۹۴۴۱۱۷

آدرس الکترونیکی : Barnamehdarci@yahoo.com

تهیه کنندگان استاندارد آموزش شغل شایستگی

ردیف	نام و نام خانوادگی	آخرین مدرک تحصیلی	رشته تحصیلی	شغل و سمت	سابقه کار مرتبط	آدرس ، تلفن و ایمیل
۱	مریم حاجی ابراهیمی	لیسانس	صنایع دستی	کارشناس صنایع دستی	۱۰ سال	تلفن ثابت: ۰۱۷۱-۲۲۳۳۴۴۵ تلفن همراه: ۰۹۱۱۲۷۰۱۷۴۲ ایمیل: _____ hajiebrahimi_maryam@yahoo.com آدرس: گرگان خ امام کوی کهن مجتمع شقایق واحد ۱۱
۲	شیوا عطایی عظیمی	لیسانس	صنایع دستی	کارشناس صنایع دستی	۷ سال	تلفن ثابت: ۰۱۷۱۲۲۴۵۱۹۳ تلفن همراه: ۰۹۱۱۳۷۷۸۷۵ ایمیل: shiva_azimi@yahoo.com آدرس: گرگان سی متری چاله باغ مجتمع ونوس
۳	ابوالقاسم بنی کریمی	لیسانس	نساجی	کارشناس صنایع دستی	۶ سال	تلفن ثابت: ۰۱۷۱۲۲۵۵۴۷۶ تلفن همراه: ۰۹۱۱۳۷۱۳۸۰۳ ایمیل: - آدرس: گرگان بلوار حسام کوچه ۲ پلاک ۲
۴	سکینه عبدالله نژاد	فوق دیپلم	تکنولوژی فرش دستبافت	شاغل	۱۳ سال	تلفن ثابت: ۰۱۷۱۲۲۶۸۱۹۹ تلفن همراه: ۰۹۱۱۷۱۶۶۰۱ ایمیل: _____ آدرس: گرگان ملاقاتی چهارم مجتمع باران ط ۳
۵	زهره امامی	دیپلم	فرش و صنایع دستی	مربی	۲۰ سال	تلفن ثابت: ۰۱۷۳۳۳۷۲۸۲۳ تلفن همراه: - ایمیل: _____ آدرس: کردکوی سرکلاته خرابشهر خ امام جنب تاکسی همیشه
۶	فرهادشاد کام	کارشناسی	فیزیک	کارشناس پژوهش و برنامه ریزی	۱۲ سال	تلفن ثابت: ۰۱۷۱۲۲۲۷۵۷۹ تلفن همراه: ۰۹۱۱۹۷۱۰۲۸۶ ایمیل: _____ آدرس: گرگان اداره کل فنی و حرفه ای
۷	آرمین کاظمی طلاچی	کارشناسی ارشد	مهندسی مواد	کارشناس آموزش	۲ سال	تلفن ثابت: ۰۱۷۱۲۲۲۷۵۷۹ تلفن همراه: ۰۹۱۱۷۱۶۰۰۱ آدرس: گرگان اداره کل فنی و حرفه ای آدرس:

تعاریف :

استاندارد شغل :

مشخصات شایستگی ها و توانمندی های مورد نیاز برای عملکرد موثر در محیط کار را گویند در بعضی از موارد استاندارد حرفه ای نیز گفته می شود.

استاندارد آموزشی :

نقشه‌ی یادگیری برای رسیدن به شایستگی های موجود در استاندارد شغل .

نام یک شغل :

به مجموعه ای از وظایف و توانمندی های خاص که از یک شخص در سطح مورد نظر انتظار می رود اطلاق می شود .

شرح شغل :

بیانیه ای شامل مهم ترین عناصر یک شغل از قبیل جایگاه یا عنوان شغل ، کارها ارتباط شغل با مشاغل دیگر در یک حوزه شغلی ، مسئولیت ها ، شرایط کاری و استاندارد عملکرد مورد نیاز شغل .

طول دوره آموزش :

حداقل زمان و جلسات مورد نیاز برای رسیدن به یک استاندارد آموزشی .

ویژگی کارآموز ورودی :

حداقل شایستگی ها و توانایی هایی که از یک کارآموز در هنگام ورود به دوره آموزش انتظار می رود .

کارورزی:

کارورزی صرفاً در مشاغلی است که بعد از آموزش نظری یا همگام با آن آموزش عملی به صورت محدود یا با ماکت صورت می گیرد و ضرورت دارد که در آن مشاغل خاص محیط واقعی برای مدتی تعریف شده تجربه شود.(مانند آموزش یک شایستگی که فرد در محل آموزش به صورت تئوریک با استفاده از عکس می آموزد و ضرورت دارد مدتی در یک مکان واقعی آموزش عملی ببیند و شامل بسیاری از مشاغل نمی گردد.)

ارزشیابی :

فرآیند جمع آوری شواهد و قضاوت در مورد آنکه یک شایستگی بدست آمده است یا خیر ، که شامل سه بخش عملی ، کتبی عملی و اخلاق حرفه‌ای خواهد بود .

صلاحیت حرفه ای مریبان :

حداقل توانمندی های آموزشی و حرفه ای که از مریبان دوره آموزش استاندارد انتظار می رود .

شایستگی :

توانایی انجام کار در محیط ها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا برابر استاندارد .

دانش :

حداقل مجموعه ای از معلومات نظری و توانمندی های ذهنی لازم برای رسیدن به یک شایستگی یا توانایی . که می تواند شامل علوم پایه (ریاضی ، فیزیک ، شیمی ، زیست شناسی) ، تکنولوژی و زبان فنی باشد .

مهارت :

حداقل هماهنگی بین ذهن و جسم برای رسیدن به یک توانمندی یا شایستگی . معمولاً به مهارت های عملی ارجاع می شود .

نگرش :

مجموعه ای از رفتارهای عاطفی که برای شایستگی در یک کار مورد نیاز است و شامل مهارت های غیر فنی و اخلاق حرفه ای می باشد .

ایمنی :

مواردی است که عدم یا انجام ندادن صحیح آن موجب بروز حوادث و خطرات در محیط کار می شود .

توجهات زیست محیطی :

ملاحظات است که در هر شغل باید رعایت و عمل شود که کمترین آسیب به محیط زیست وارد گردد.

نام استاندارد آموزش شغل:
پلاس باف
شرح استاندارد آموزش شغل :
پلاس بافی یکی از مشاغل مربوط به صنایع دستی (بافت) است که شایستگی هایی از قبیل آماده سازی مواد اولیه ، طراحی نقوش (ذهنی و غیر ذهنی) پلاس ، چله کشی پلاس ، بافت پلاس ، انجام مراحل تکمیل پلاس را در بر می گیرد و با مشاغل قالی باف، گلیم باف ، رنگرز و طراحی درارتباط می باشد
ویژگی های کارآموز ورودی :
حداقل میزان تحصیلات : پایان دوره راهنمایی حداقل توانایی جسمی و ذهنی : سلامت کامل جسمانی و روانی مهارت های پیش نیاز : ندارد
طول دوره آموزش :
طول دوره آموزش : ۱۷۰ ساعت - زمان آموزش نظری : ۵۰ ساعت - زمان آموزش عملی : ۱۲۰ ساعت - زمان کارورزی : - ساعت - زمان پروژه : - ساعت
بودجه بندی ارزشیابی (به درصد)
- کتبی : ۲۵٪ - عملی : ۶۵٪ - اخلاق حرفه ای : ۱۰٪
صلاحیت های حرفه ای مربیان :
-لیسانس صنایع دستی یا فرش با ۱سال سابقه کار مرتبط - فوق دیپلم در رشته های صنایع دستی یا فرش با ۲سال سابقه کار مرتبط -دیپلم با ۵ سال سابقه کار مرتبط

* تعریف دقیق استاندارد (اصطلاحی) :

پلاس زیراندازی شبیه به گلیم درشت بافت که با استفاده از پارچه های مستعمل بریده شده بافته می شود.

* اصطلاح انگلیسی استاندارد (و اصطلاحات مشابه جهانی) :

Traditonal nappy rug weaving (pelas baf)

* مهم ترین استانداردها و رشته های مرتبط با این استاندارد :

-قالی باف درجه ۱ و ۲

- گلیم باف درجه ۱ و ۲

- رنگرزی الیاف قالی

- طراحی نقشه فرش

* جایگاه استاندارد شغلی از جهت آسیب شناسی و سطح سختی کار :

الف : جزو مشاغل عادی و کم آسیب طبق سند و مرجع

ب : جزو مشاغل نسبتاً سخت طبق سند و مرجع .....

ج : جزو مشاغل سخت و زیان آور طبق سند و مرجع .....

د : نیاز به استعلام از وزارت کار

استاندارد آموزش شغل

- شایستگی ها

ردیف	عناوین
۱	آماده سازی مواد اولیه
۲	طراحی نقوش (ذهنی و غیر ذهنی) پلاس
۳	چله کشی پلاس
۴	بافت پلاس
۵	انجام مراحل تکمیل پلاس
۶	
۷	
۸	
۹	
۱۰	
۱۱	
۱۲	
۱۳	
۱۴	
۱۵	

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان: -آماده سازی مواد اولیه پلاس
	جمع	عملی	نظری	
	۳۲	۲۰	۱۲	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
-نخ چله ای نمره ۲۰؛۱۰ -نخ ابریشمی -نخ خامه پشمی (دولاتاب یا دولاباز) در رنگ های مختلف				دانش :
			۳	-انواع نخ چله (پنبه ای - پشمی - ابریشمی)
			۳	- محاسن و معایب الیاف طبیعی و مصنوعی
			۳	-محاسن و معایب و رنگهای طبیعی و شیمیایی
			۳	-شناخت نمره الیاف جهت تعیین رجشمار
				مهارت :
		۱۰		- گلوله کردن نخ چله
		۱۰		-گلوله کردن نخ خامه
	نگرش :			
	-معرفی رشته پلاس بافی -			
	ایمنی و بهداشت :			
	- استفاده از تهویه مناسب			
	توجهات زیست محیطی :			
	-			
	-			

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان: -طراحی نقوش هندسی (ذهنی و غیر ذهنی) پلاس
	جمع	عملی	نظری	
	۳۰	۲۲	۸	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
نقشه بافت				دانش : -نقوش غیر ذهنی مورد استفاده در پلاس بافی (منحنی - هندسی) -نقوش ذهنی مورد استفاده در پلاس بافی (هندسی ایلات و عشایر)
-کاغذنقشه			۴	
-مداد			۴	
-پاک کن				
-مدادتراش				
-خط کش				
- گواش				مهارت : - ترکیب بندی نقوش - نقطه کردن نقوش - رنگ گذاری (حاشیه و متن) -
-پالت	۶			
-قلم مودرشمارهای (سه	۱۰			
صفر-صفر-۲-۴-۶-)	۶			
	نگرش : -انتخاب طرح و نقش با توجه به سنت و فرهنگ جامعه -			
	ایمنی و بهداشت : - توجه به وجود بذر کافی در محیط - رعایت اصول ارگونومی توجهات زیست محیطی :			

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : - چله کشی پلاس
	جمع	عملی	نظری	
	۳۰	۲۱	۹	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
-چوب کوچی				دانش :
-نخ چله			۳	- انواع چله کشی (یک طرفه - دوطرفه)
-چوب هاف			۳	- نحوه چله کشی
-تسمه (چوب -خط کش)			۳	- عیوب چله کشی (یکسان نبودن فاصله بین تارها- یکسان نبودن کشش بین تارها و...)
-چوب زیر سری (جهت کوچی بستن)				
				مهارت :
		۱۳		- چله کشی (تخت یک طرفه - گردان دوطرفه)
		۲		- بستن کوچی
		۱		- گذاشتن تسمه
		۱		- گذاشتن هاف
		۴		- رفع عیوب چله کشی
				نگرش :
				- دقت در صحیح انجام دادن چله کشی
				ایمنی و بهداشت :
				- استفاده از ماسک هنگام چله کشی
				- رعایت اصول ارگونومی
				توجهات زیست محیطی :

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : -بافت پلاس
	جمع	عملی	نظری	
	۴۸	۳۶	۱۲	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
-چوب کوچی				دانش : -انواع زنجیره (زنجیره متداخل - زنجیره گندمی - گره قایقی - نخ سوف و حصیر - بافت تزیین مليله - بافت تزیین لاله ای - گیس باف) -انواع شیرازه (موازی - متخاصم - متقاطع) انواع بافت(سوماک-پله ای-شیرکی پیچ و...)
-نخ چله			۴	
-چوب هاف				
-تسمه(چوب -خط کش)			۴	
-چوب زیر سری (جهت کوچی بستن)			۴	
				مهارت : -زنجیره بافی -سوف بافی -حصیربافی -شیرازه بافی - نقشه خوانی و ذهنی بافی -حاشیه بافی - بافت زمینه و متن
		۳		
		۳		
		۳		
		۳		
		۸		
		۸		
		۸		
				نگرش : -دقت در بافت صحیح پلاس
				ایمنی و بهداشت : -استفاده از ماسک هنگام بافت -استفاده از تهویه مناسب - رعایت اصول ارگونومی
				توجهات زیست محیطی : -

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان: انجام مراحل تکمیل پلاس
	جمع	عملی	نظری	
	۳۰	۲۱	۹	
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- قیچی - متر - خودکار یا ماژیک جهت علامتگذاری				دانش: - انواع تزئینات ریشه (گیس باف- مارپیچ- مشبک) - عیوب پلاس (ریش شدن چله- نخ نماشدن- ناصافی پودها- کم عرض شدن - سره شدن - پارگی چله ها و ایجاد فاصله بین چله ها...) - نحوه انجام پایین کشی پلاس از دار
			۳	
			۳	
			۳	
		۵		مهارت: - رفع عیوب پلاس
		۳		- پایین کشی پلاس از دار
		۵		- برش پلاس از روی دار
		۸		- تزئین ریشه (گیس باف یا مارپیچ یا مشبک)
			نگرش: - -	
			ایمنی و بهداشت: -	
			توجهات زیست محیطی: -	

- برگه استاندارد تجهیزات

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	دار	عمودی یا افقی	۱۵ عدد	
۲	میز نور		۳ عدد	
۳	صندلی کار		۱۵ عدد	
۴	جعبه کمکهای اولیه	سری کامل	۱ جعبه	
۵	میز کار	۸ نفره	۲ عدد	
۶	تخته وایت برد	۷۰*۱۰۰ سانتی متر	۱ عدد	
۷	کپسول آتش نشانی	۶ کیلویی پودر خشک	۱ عدد	

توجه:

تجهیزات برای یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر در نظر گرفته شود.

- برگه استاندارد مواد

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	نخ خامه پشم(مرینوس و کرک) یا نخ خامه ابریشم	پشم: متریک خامه از نمره ۲ تا ۱۰	۱۵ کیلو پشم یا ۱۸ کیلو ابریشم	برای نقشه با ابعاد ۶۰*۹۰
۲	نخ چله پنبه یا پشم یا ابریشم	پشم و پنبه: ۹: نمره ۱۰ یا ۱۲ لا نمره ۱۰ یا ۱۵ لا نمره ۲۰ ابریشم: ۱۲ لا نمره ۲۰	۷۰۰ گرم	نمره نخ چله متناسب با رج شمار نقشه انتخاب می شود(مثال: رج شمار ۳۰- نخ چله پنبه ۱۲ لا نمره ۱۰)
۳	گواش	زرد-قرمز-آبی-مشکی-سفید	از هر رنگ ۱۵ عدد	
۴	مداد	HB	۱۵ عدد	
۵	پاک کن	-	۱۵ عدد	
۶	کاغذ نقشه	در رج ۲۰-۲۵-۳۰-۳۵ تا ۸۰	از هر کدام ۱۵ برگ	
۷	میخ	میخ ۴cm	۱ کیلو	
۸	تخته پاکن	وایت برد	۱ عدد	

توجه:

- مواد به ازاء یک نفر و یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر محاسبه شود.

- برگه استاندارد ابزار

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	شانه، دفتین، کرکیت یا کلوزا	فلزی	۵ عدد	
۲	قلاب یا کاردک	فلزی	۵ عدد	
۳	سیخ پود کش	فلزی	۵ عدد	
۴	قیچی	ترکی	۵ عدد	
۵	میله جهت کوبیدن	میله سرگرد	۵ عدد	
۶	پالت تخم مرغی	-	۵ عدد	
۷	خط کش	-	۵ عدد	
۸	مدادتراش رومیزی	-	۵ عدد	
۹	قلم موگواش	شماره های (صفر-سه صفر-۲-۴-۶-۸)	۳ سری	

توجه :

- ابزار به ازاء هر سه نفر محاسبه شود .

- منابع و نرم افزار های آموزشی (اصلی مورد استفاده در تدوین و آموزش استاندارد)

ردیف	عنوان منبع یا نرم افزار	مؤلف	مترجم	سال نشر	محل نشر	ناشر یا تولید کننده
۱	پلاس بافی(۱)	امامی، منصورى	-	۱۳۸۴	-	معاونت صنايع دستی گلستان
۲	پلاس بافی(۲)	واحدى،عبداله نژاد		۱۳۸۶		"

- ساير منابع و محتواهاى آموزشى (پيشنهادهى گروه تدوين استاندارد) علاوه بر منابع اصلى

ردیف	نام کتاب یا جزوه	سال نشر	مؤلف / مؤلفین	مترجم / مترجمین	محل نشر	ناشر	توضیحات
۱	کتاب جامع صنايع دستی ايران	-	فاطمه عرفانى	-	-	معاونت صنايع دستی	-

فهرست سایت های قابل استفاده در آموزش استاندارد

ردیف	عنوان
۱	www.cloob.com
۲	www.darvarz...blogfa.com
۳	www.vista.blagfa.com